

THE LEGEND OF JEAN SIBELIUS

Jean Sibelius

FINLANDIA

Jean Sibelius

Sibelius, Johan (Jean) Christian Julius (1865-1957)

SIBELIUS, JOHAN (JEAN) CHRISTIAN JULIUS (1865-1957)

Disc 1

[1]	FINLANDIA, Op. 26 (1899) <i>(Breitkopf & Härtel)</i>	8'28
	KARELIA SUITE, Op. 11 (1893) <i>(Manuscript / Breitkopf & Härtel)</i>	17'09
	Version using original scoring	
[2]	I. Intermezzo. <i>Moderato</i>	3'46
[3]	II. Ballade. Dansen i rosenlund. <i>Tempo di menuetto</i>	9'08
	RAIMO LAUKKA <i>baritone</i>	
[4]	III. Alla marcia. <i>Moderato</i>	4'08
	CONCERTO IN D MINOR FOR VIOLIN AND ORCHESTRA	34'44
	Op. 47 (1903/04, rev. 1905) <i>(Lienau)</i>	
[5]	I. <i>Allegro moderato</i>	16'47
[6]	II. <i>Adagio di molto</i>	10'02
[7]	III. <i>Allegro, ma non tanto</i>	7'40
	LEONIDAS KAVAKOS <i>violin</i>	
[8]	THE OCEANIDES, Op. 73 (1914) <i>(Breitkopf & Härtel)</i>	10'03
	Tone Poem for Large Orchestra	
[9]	VALSE TRISTE, Op. 44 No. 1 (1903, rev. 1904) <i>(Breitkopf & Härtel)</i>	4'42
	From the incidental music to the play <i>Kuolema</i> by Arvid Järnefelt	

Disc 2

1	ANDANTE FESTIVO, JS 34b (1922, rev. 1938) <i>(Fazer)</i>	5'10
	for strings and timpani	
2	EN SAGA, Op. 9 (1892, rev. 1902) <i>(Breitkopf & Härtel)</i>	18'03
	Tone Poem for Large Orchestra TUULIA YLÖNEN <i>clarinet</i> · ANNA KREETTA TURUNEN <i>viola</i>	
3	POHJOLA'S DAUGHTER, Op. 49 (1906) <i>(Lienau)</i>	13'10
	Symphonic Fantasia	
4	THE WOOD-NYMPH, Op. 15 (1894/95) <i>(Manuscript)</i>	21'36
	Ballade pour orchestre TIMO KEINONEN <i>cello</i>	
5	TAPIOLA, Op. 112 (1926) <i>(Breitkopf & Härtel)</i>	17'22
	Symphonic Poem for Orchestra	
6	PORILAISTEN MARSSI, JS 152 (arr. 1900) <i>(Manuscript)</i>	2'14
	Arranged by Jean Sibelius	

TT: 155'26 (Disc 1: 76'28 · Disc 2: 78'58)

LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA (Sinfonia Lahti)
OSMO VÄNSKÄ *conductor*

Finlandia op.26

Säveltäjän oma arvio hengentuotteidensa todellisesta arvosta ei välttämättä käy yksiin yleisön reaktion kanssa. Esimerkiksi Sibelius tuskin ymmärsi teoksensa tulevaa suosiota myydessään Valse tristen mitättömästä summasta. Yhtälailla hän oli hämmästynyt Finlandian saavuttamasta suunnattomasta menestyksestä. Vuonna 1911 hän oli kutsunut sitä jopa suhteellisen merkitykselliseksi työksi. Alkujaan isänmaallisen kuvaelmamusiikin mahtava finaali, Finlandia (alkuperäiseltä nimeltään Suomi herää), on osa Sanomalehdistön päivien musiikista, jonka päämääränä oli tukea lehdistön vapautta aikana, jolloin Venäjän sensuuri oli kasvanut kohtuuttomaksi. Suomi oli Venäjän valtakunnassa autonominen tasavalta, mutta sen itsehallinnon valtuuksia kavennettiin jatkuvasti. Sibelius johti teoksen ensiesityksen Helsingissä 4. marraskuuta 1899. Sanomalehdistön päivien musiikki kuvaa Suomen historian vaiheita kronologisessa järjestyksessä, finaalin kuvatessa 1800-luvulle sijoittuvia tapahtumia. Hufvudstadsbladetin mukaan ”synkeät vallat eivät ole onnistuneet panemaan kauheata uhkaustaan täytäntöön. Suomi herää. Historian lehtiä kirjoittavien aikakauden henkien joukosta nousee yksi, joka kertoo Aleksanteri II:n tarinaa. Tämän havahtumisen ajan muistoja nousee esiin. Runotartaan kuunteleva Runeberg, Snellman puhumassa herätyksen sanoja ylioppilaille, Lönnrot merkitsemässä muistiin kahden laulajan runoja, ensimmäisten valtiopäivien neljä puhemiestä, kansakoulu, ensimmäinen rautatieveturi.” Sibelius teki teokseen vain pieniä muutoksia tullen luoneeksi erään suosituimmista ja eniten esitetyistä sävellyksistään.

Karelia-sarja op.II

Karelia-sarja on osa suurta teosta, historiallista kuvaelmaa, joka sävellettiin Viipurilaisen Osakunnan Juhla Arpajaisiin, joka tuki kansanvalistusta Viipurin läänissä. Viipurilaisen osakunnan tilaustyö kantaesitettiin Suomen Keisarillisessa Aleksanterin Yliopistossa Helsingissä marraskuussa 1893. Näennäisesti viaton esitys kätki tilaisuuden todellisen tarkoituksen: voimakkaan poliittisen vastalauseen Suomessa jatkuvaa venäläistämistä vastaan. Kokonaisuudessaan Karelian partituuri on yksi Sibeliuksen epätasaisimmista töistä, mutta sen parhaimmat osat muodostuivat nopeasti suosituiksi konserttinumeroiksi säilyttäen suosionsa tähän päivään asti. Sibelius julkaisi kaiken kaikkiaan neljä osaa: Karelia-alkusoiton (op.10) ja kolmiosaisen sarjan (op.II). Sarjan Intermezzon tapahtumat sijoittuvat vuoteen 1333. Lietuan

herttua Narimont kerää talvella veroja Käkisalmen maaseudulla. Balladi puolestaan tapahtuu vuonna 1446 Viipurin linnassa. Se kuvaa Karl Knutsson Bondea ja hänen palvelijaansa, joita laulaja viihdyttää. Alla marcia, osa viidennestä näytöksestä, esitettiin heti kohtauksen jälkeen, missä Pontus De la Gardie ohjaa tykistönsä kohti Käkisalmea.

Viulukonsertto d-molli op.47

Sibelius oli ansioitunut viulisti, joka sävelsi tusinoittain teoksia viululle ja pianolle sekä useita konserttikappaleita viululle ja orkesterille. Viulistina Sibelius ei ollut virtuoosi, ja aloittaessaan viulukonserton suunnittelun syksyllä 1902, hän alun perin lupasi ensiesityksen instrumentin arvostetulle mestarille Willy Burmesterille. Vuoden 1903 Sibelius työskenteli teoksensa parissa, edeten hitaasti, eikä vähiten siksi, että säveltäjä vietti aivan liian paljon aikaa Helsingin muodikkaissa ravintoloissa.

Burmesterin oli tarkoitus kantaesittää konsertto, mutta rahapulassaan Sibelius kuitenkin päätti järjestää ensiesityksen aiemmin kuin viulistille sopi. Soolo-osuus annettiin Helsingin Musiikkiopiston viulunsoitonopettaja Viktor Nováčekille. Teoksen alkuperäinen versio kuultiin ensimmäisen kerran Sibeliuksen sävellyskonsertissa 8. helmikuuta 1904. Se oli nykyistä versiota huomattavasti pidempi ja vaikeampi, ja Nováček joutui taistelemaan sen teknisten haasteiden kanssa. Tämän vuoksi Sibelius otti teoksensa uudelleen tarkistettavaksi ja yksinkertaisti sitä. Konserton uusi esitys päätettiin järjestää 19. lokakuuta 1905 Berlinissä, kapellimestarina Richard Strauss, mutta kyseinen päivä ei sopinut Willy Burmesterille. Näin ollen korjatun version solistina soitti Berliinin orkesterin Karel Halíř, ja Burmester, ymmärrettävästi harmistuneena, kieltäytyi koskaan soittamasta Sibeliuksen konserttoa.

Edes korjattu konsertto ei saavuttanut välitöntä suosiota ja vei monta vuotta ennen kuin se vakiinnutti asemansa ohjelmistossa. Teosta voidaan pitää Sibeliuksen viimeisenä kansallisromanttista tyyliä edustavana suurena sävellyksenä. Siinä on kuultavissa Tšaikovskin konserttojen leveyttä ja inhimillisyyttä sekä Mendelssohnin lyyrisyyttä, eikä Sibelius yritä Brahmsin tapaan yhteensulattaa solistia ja orkesteria. Sibeliukselle luonteenomainen muodollinen jännite on ilmeinen ensimmäisessä osassa, jossa soolokadenssi korvaa kehittelyjakson. Sävellyksen hidas osa on voimakkaan tunteikas, kun sitä vastoin finaali antaa poloneesin tapaan solistille mahdollisuuden tuoda esiin koko virtuoosimainen osaamisensa.

Aallottaret op.73

Aallottaret-teoksen kertomus alkaa suunnitellusta kolmiosaisesta sarjasta orkesterille (noin v.1914), josta vain toinen ja kolmas osa ovat säilyneet. Teoksen kolmas osa sisältää paljon samaa temaattista materiaalia, jota on lopulta käytetty Aallottarissa, ja sitä voidaan sen takia pitää teoksen edeltäjänä.

Varakkaat amerikkalaismesenaatit Carl Stoeckel ja Ellen Battell-Stoeckel tilasivat Sibeliukselta uuden sävelrunon esitettäväksi Norfolk'n musiikkijuhlilla, Yhdysvalloissa. Sibelius työsti teostaan alkuvuodesta 1914 kutsuen sitä työnimellä "Rondeau der Wellen". Maaliskuun lopussa hän lähetti partituurin sekä osia työstä Yhdysvaltoihin, nyt nimellä Aallottaret, mutta lähes välittömästi hän jatkoi teoksensa työstämistä huomattavin muutoksin. Voimme liioittelematta sanoa, että käytännössä hän sävelsi työnsä uudelleen, hyödyntäen monia aiempia teemojaan, mutta vaihtaen sävellajin Des-duurista D-duuriin. Lopputuloksena oli yksi säveltäjän orgaanisimmista sävelrunoelmista, jota on usein kutsuttu impressionistiseksi tai jopa verrattu pointillismiin. Sibelius matkusti Amerikkaan johtamaan teoksensa kantaesitystä vuonna 1914. Hän nautti yltäkylläisestä vieraanvaraisuudesta sekä laajalle levinneestä suosiostaan. Kesäkuun 4. päivän konsertti oli suurmenestys ja myös säveltäjä itse oli innoissaan orkesterin korkeasta tasosta. Kriitikko Olin Downes kuvasi Aallottaret-teosta "hienoimmaksi kuvaukseksi merestä, jota milloinkaan on muutettu musiikiksi".

Valse triste op.44 nro I

Koululaisena ja nuoruudessaan, 1880-luvulla ja 1890-luvun alussa, Sibelius sävelsi runsaasti karaktäärikappaleita erilaisille kamarimusiikkikokoonpanoille. Näistä nuoruuden aikaisista sävellyksistä hän oppi, kuinka kuvata persoonaa tai herättää erityistä tunnelmaa sekä värikkäästi että taloudellisesti. Sibelius sovelsi oppimaansa myöhemmin urallaan säveltäessään teatterimusiikkia. Paitsi että hän teki musiikkia sellaisiin näytelmiin kuten Mæterlinckin Pelléas ja Mélisande sekä Shakespearen Myrsky, hän sävelsi myös lukuisten pohjoismaisten näytelmäkirjailijoiden teoksiin, ja myös Valse triste kuuluu näihin: se on musiikkia hänen lankonsa, Arvid Järnefeltin, näytelmään Kuolema. Sibelius sävelsi teatterimusiikin vuonna 1903 ja uuden version Valse tristeä vähän myöhemmin. Sibelius myi partituurin mitättömästä hinnasta – kauppa, jota hän katui monia vuosia. Musiikki kuvaa sairasta naista pieni poika vierellään nukkumassa

vuoteellaan. Unessa nainen näkee tanssijoita, jotka täyttävät huoneen ja tanssivat hänen kanssaan. Lopulta Kuolema koputtaa kolme kertaa oveen, naisen edesmenneen aviomiehen hahmossa. Mies on saapunut noutamaan vaimoaan.

© Andrew Barnett 2005

Leonidas Kavakosin

lahjakkuus huomattiin jo hänen ollessa teini-ikäinen. Kavakos voitti Sibelius-viulukilpailun vuonna 1985 ja sen jälkeen vuonna 1988 Paganini-kilpailun. Pian hän sai kutsuja orkestereilta sekä arvostetuilta kansainvälisiltä festivaaleilta. Hän on esiintynyt maailman kuuluisimpien orkestereiden, kuten Berliinin, Wienin, Lontoon ja New Yorkin filharmonisten orkestereiden, Leipzigin Gewandhaus-orkesterin, Kirovin orkesterin ja Philadelphian orkesterin solistina, sekä yhteistyössä monien kapellimestareiden, kuten Herbert Blomstedtin, Osmo Vänskän, Zubin Mehtan, Valery Gergievin ja Sir Simon Rattlen kanssa. Kavakos tunnetaan sekä soittajana että kapellimestarina. Hän on Camerata Salzburgin päävierailija sekä työskennellyt mm. Tapiola Sinfoniettan, Orchestre National de Lyonin ja Firenzen Maggio Musicalen kanssa. Asemansa vakiinnuttaneena kamarimuusikkona Kavakos työskentelee yhdessä arvostettujen tahojen kanssa, kuten Bella Davidovich, Natalia Gutman, Nobuko Imai, Mstislav Rostropovich ja Lars Vogt. Leonidas Kavakos toimii myös kamarimusiikkitahtuman taiteellisenä johtajana Megaronissa, Ateenassa.

Baritoni Raimo Laukka

opiskeli Sibelius-Akatemiassa vuosina 1983-1988. Voitettuaan vuonna 1987 Lappeenrannan laulukilpailun ja päästessään seuraavana vuonna finaaliin Belvederen kansainvälisessä oopperalaulukilpailussa, hänet kiinnitettiin solistiksi Suomen kansallisoopperaan vuonna 1989. Laukka on esiintynyt orkesterien solistina niin kotimaassaan kuin Skandinaviassa. Saksassa hän debytoi vuonna 1996 ja esiintyi Strasbourgin juhlilla vuonna 1997. Vuonna 1998 Daniel Barenboim kiinnitti hänet Berliinin valtionoopperaan.

Sinfonia Lahden

tavoite on tuottaa konserteillaan ja levytyksillään kuulijoilleen elämyksiä ja tehdä samalla tunnetuksi mielenkiintoista, korkeatasoista musiikkia. Vuosien mittainen tinkimätön työ kapellimestari Osmo Vänskän johdolla on nostanut Sinfonia Lahden merkittäväksi eurooppalaiseksi orkesteriksi. Sinfonia Lahden kotisali on Lahden puisessa Sibeliustalossa, joka otettiin käyttöön maaliskuussa 2000. Sen pääsali on akustiikaltaan maailman huippuluokkaa (Artec Consultants Inc., New York), mikä tukee orkesteria sen oman ainutlaatuisen soinnin kehittämisessä. Tinkimättömyys ja ennakkoluulottomuus ilmenee Sinfonia Lahden levytyksissä. Se on saanut merkittäviä tunnustuksia Sibeliuksen musiikin levytyksistään: kaksi Gramophone Award -palkintoa (1991 ja 1996), Grand Prix du Disquen (1993) sekä kahdesti Cannes Classical Awardin (1997 ja 2001). Kansainvälisesti tunnettu Gramophone-julkaisu on arvioinut orkesterin levytyksen Sibeliuksen kuudennessa sinfoniasta parhaaksi teoksesta koskaan tehdyksi taltioinniksi. Useat levytykset on valittu myös "Vuoden levyiksi" kansainvälisissä musiikkiarvosteluissa. Orkesteri on saanut vuonna 2004 platinallevyn äänitteestään Music from Timo Koivusalo's Film SIBELIUS sekä useita kultalevyjä, mm. Sibeliuksen viulukonserton alkuperäisversion (1992) ensilevytyksestä sekä Suomalainen virsi -levystä (2001). Sinfonia Lahdella on ollut kiertueita mm. Ranskassa, Japanissa ja Yhdysvalloissa, ja sen lisäksi se on esiintynyt mm. Pietarissa Valkeat yöt -festivaalilla, Birminghamissa, Amsterdamissa ja Hampurissa sekä BBC Proms -festivaalilla Lontoossa. Vuonna 2003 japanilaiset musiikkikriitikot valitsivat Sinfonia Lahden ja Ylioppilaskunnan Laulajien Kullervo-konsertin vuoden parhaaksi klassisen musiikin konsertiksi Japanissa.

Sinfonia Lahden ylikapellimestari Osmo Vänskä

on viime vuosien aikana noussut kansainvälisesti merkittävimpien kapellimestareiden joukkoon. Sinfonia Lahden kanssa Vänskä on tehnyt määrätietoista ja tavoitteellista työtä vuodesta 1988 lähtien (päävierailija 1985-88). Vänskä on ollut vuosina 1996-2002 myös BBC:n Skottilaisen sinfoniaorkesterin ylikapellimestari. Hän on niin ikään toiminut myös Tapiola Sinfoniettan sekä Islannin sinfoniaorkesterin taiteellisena johtajana. Vuonna 2003 Osmo Vänskä aloitti Yhdysvaltojen parhaimpiin kuuluvan Minnesotan orkesterin taiteellisena johtajana. Osmo Vänskä suoritti kapellimestarin tutkinnon Sibelius-Akatemiassa 1979. Hänen kansainvälinen uransa käynnistyi Ranskassa Besançonin kansainvälisen kapellimestarikilpailun voiton

myötä vuonna 1982. Vänskä on kuluneen vuosikymmenen aikana johtanut kaikkialla Euroopassa sekä Japanissa, Yhdysvalloissa ja Australiassa. Muusikonuransa hän aloitti klarinetistina. Hän on tehnyt yli 50 levytystä, joiden joukossa on runsaasti palkittuja Sibeliuksen levytyksiä Sinfonia Lahden kanssa BIS-levymerkille. Vänskä palkittiin Pro Finlandia -mitalilla vuonna 2000 ja vuonna 2001 Glasgow'n yliopisto nimitti hänet musiikin kunniatohtoriksi. Toukokuussa 2002 Osmo Vänskälle myönnettiin yksi Britannian arvostetuimmista musiikkipalkinnoista, Royal Philharmonic Society Music Award, tunnustuksena hänen ansioistaan Sibeliuksen ja Nielsenin musiikin tulkkina. Vänskä on myös valittu Musical American vuoden kapellimestariksi 2005 ja syyskuussa 2005 Suomen Sibelius-Seura myönsi hänelle Sibelius-mitalin. Mitalin perusteena oli Vänskan yhdessä Sinfonia Lahden kanssa tekemä työ Sibeliuksen musiikin esittäjänä ja levyttäjänä.

Finlandia, Op.26

A composer's own estimation of the value of his own works is not necessarily a reliable guide to the public's reaction. When Sibelius sold his *Valse triste* outright for an insignificant sum, for example, he could hardly have foreseen its future popularity, and he was similarly surprised by the immense acclaim enjoyed by *Finlandia*: in 1911 he even called it 'a relatively insignificant piece'. *Finlandia* (originally named *Finland Awakes*) originated as the grand finale of a series of patriotic tableaux, the *Press Celebrations Music*, which aimed to support press freedom at a time when Russian censorship was becoming increasingly harsh. Finland was then nominally an autonomous Grand Duchy of the Russian empire, but its powers of self-determination were gradually being worn away. Sibelius himself conducted the première in Helsinki on 4th November 1899.

The *Press Celebrations* tableaux portrayed scenes from various eras of Finnish history in chronological order; the finale depicted events of the 19th century. According to the newspaper *Hufvudstadsbladet*: 'The powers of darkness menacing Finland have not succeeded in their terrible threats. Finland awakes. Among the great men of the time that adorn the pages of history, one tells the story of Alexander II, and other memories of Finland's renaissance stir: Runeberg listens to his muse, Snellman inspires his students, Lönnrot transcribes the runes; four speakers of the first Diet, the beginning of elementary education and the first steam locomotive are all recorded.' Sibelius only needed to make slight revisions to the ending of the tableau movement to produce what has become one of his most popular and frequently played works.

Karelia Suite, Op.II

The *Karelia Suite* is drawn from a much larger work – a set of historical tableaux composed for a lottery soirée in aid of popular education in the province of Viipuri, organized by the Viipuri Student Corporation at the Imperial Alexander University in Helsinki and first performed in November 1893. This ostensibly innocent explanation concealed the true purpose of the event: to make a potent statement against the ongoing process of Russification.

The complete score for *Karelia* is one of Sibelius's most uneven works, but the best movements soon proved to be popular concert items, and have remained so to this day. Sibelius eventually published four of the numbers: the overture (Op.10) and the three-movement suite (Op.II).

The Intermezzo comes from the third tableau, set in 1333: the Lithuanian Duke Narimont is collecting taxes in a wintry landscape in the Käkisalmi district. The Ballade, from the fourth tableau, is set in Viipuri castle in 1446; it depicts Karl Knutsson Bonde and his retainers being entertained by a singer. (Sibelius later replaced the original three-verse vocal melody with a single verse featuring solo cor anglais). The Alla marcia, part of the fifth tableau, was played immediately after a scene illustrating how Pontus De la Gardie directed his artillery towards the town of Käkisalmi.

Violin Concerto in D minor, Op.47

Sibelius was an accomplished violinist who composed dozens of pieces for violin and piano as well as various concert pieces for violin and orchestra. He was not a virtuoso, however, and, when he started to plan his Violin Concerto in the autumn of 1902, he initially promised the first performance to an acknowledged master of the instrument, Willy Burmester. Throughout 1903 Sibelius worked on the piece – but progress was slow, not least because the composer spent far too much time socializing and drinking in Helsinki's most fashionable restaurants. Plans were drawn up for the première, but Sibelius was so short of money that he was forced to arrange it earlier than Burmester could manage. The solo part was therefore entrusted to Viktor Nováček, a violin teacher at the Helsinki Music Institute. The original version of the concerto was first heard at a concert of Sibelius's music on 8th February 1904. That version, however, was considerably longer – and more difficult – than the one normally performed today, and Nováček struggled to meet its technical demands.

Sibelius therefore undertook a thorough revision and simplification of the concerto. A performance was offered in Berlin, conducted by Richard Strauss, but on the date proposed, 19th October 1905, Willy Burmester was again unavailable. The revised version was thus premièred by the leader of the Berlin orchestra, Karel Halíř – and Burmester, understandably irritated, refused ever to play Sibelius's concerto.

Even the revised concerto was not an immediate success, and took many years to become firmly established in the repertoire. The work might be regarded as Sibelius's last major work in the national romantic style. It has something of the breadth and humanity of Tchaikovsky's concerto and the lyricism of Mendelssohn's, and does not try to integrate soloist and orchestra

in the manner of Brahms. Sibelius's characteristic formal compression is evident in the first movement, where the solo cadenza replaces the development section. The slow movement is an expressive, pensive romance, whilst the finale, in the manner of a polonaise, allows the soloist to display his virtuosity to the full.

The Oceanides, Op.73

The story of *The Oceanides* begins with a projected suite for orchestra in three movements [c.1914], of which only the second and third movements survive. The third movement contains much of the thematic material that was eventually used in *The Oceanides* and can thus be regarded as its prototype.

Sibelius was asked by the wealthy American patrons Carl Stoeckel and Ellen Battell-Stoeckel to write a new symphonic poem to be premièred at the Music Festival in Norfolk, Connecticut in 1914. He worked on the piece in early 1914, giving it the 'working title' *Rondo of the Waves*. At the end of March he sent off the score and parts of the work, now named *The Oceanides*, to America – but, almost immediately, he started work on a major revision. It is no exaggeration to say that he virtually recomposed the work, using many of the former themes but changing the key to from D flat major to D major, and the result was one of his most organic tone poems in a style that has often been called impressionist and has even been compared to pointillism. When Sibelius went to America to conduct the première of *The Oceanides* in 1914, he enjoyed lavish hospitality and widespread acclaim. He was most impressed with the playing of the orchestra at his disposal, and the concert itself, on 4th June, was a resounding success. The critic Olin Downes referred to *The Oceanides* as 'the finest evocation of the sea which has ever been produced in music'.

Valse triste, Op.44 No.1

The abundance of character pieces and souvenirs for various chamber music combinations that Sibelius composed as a schoolboy and young man in the 1880s and early 1890s taught him how to describe a personality or evoke a specific mood both colourfully and economically, and he put this ability to good use later in his career when writing music for the theatre. Alongside music for such plays as Mæterlinck's *Pelléas et Mélisande* and Shakespeare's *Tempest* he composed

scores for numerous works by Nordic playwrights, and *Valse triste* comes from one of these: the score for *Kuolema* (Death) by his brother-in-law Arvid Järnefelt. The theatre score was composed in 1903 and *Valse triste* was revised shortly afterwards. Sibelius sold the score for a trifling sum – an ill-advised transaction that he was to regret for many years. The music describes a sick woman asleep in bed, with her small son at her bedside. In her dream, she sees dancers who fill the room and dance with her. Eventually Death knocks three times at the door; in the guise of her deceased husband, he has arrived to claim her.

© Andrew Barnett 2005

The extent of Leonidas Kavakos's

talent was recognised while he was still in his teens; he won the Sibelius competition in 1985 and then the Paganini competition in 1988. Invitations to major international festivals and orchestras including the Berlin, Vienna, London and New York Philharmonic Orchestras, Leipzig Gewandhaus Orchestra, Kirov Orchestra and Philadelphia Orchestra, under such conductors as Herbert Blomstedt, Osmo Vänskä, Zubin Mehta, Valery Gergiev and Sir Simon Rattle. He is also active as a player/conductor, in which capacity he is principal guest artist of the Camerata Salzburg and has also worked with ensembles such as the Tapiola Sinfonietta, Orchestre National de Lyon and Maggio Musicale, Florence. An established chamber musician, Kavakos has collaborated with such distinguished partners as Bella Davidovich, Natalia Gutman, Nobuko Imai, Mstislav Rostropovich and Lars Vogt. Leonidas Kavakos is also artistic director of his own chamber music season at the Megaron, Athens.

The baritone Raimo Laukka

studied at the Sibelius Academy in Helsinki from 1983 until 1988. After winning the Lappeenranta Singing Competition in 1987 and reaching the finals of the Belvedere International Opera Competition in 1988 he was engaged as a soloist by the Finnish National opera in 1989. He has appeared as a soloist with orchestras in his native Finland and Scandinavia. He made his début in Germany in 1996 and appeared at the Strasbourg Festival in 1997. For 1998 he was engaged by Daniel Barenboim at the Berlin State Opera.

The Lahti Symphony Orchestra (Sinfonia Lahti)

has, under the direction of Osmo Vänskä (principal conductor 1988–2008), developed into one of the most notable in Europe. Artistic adviser from the autumn of 2008 onwards is Jukka-Pekka Saraste. Since 2000 the orchestra has been based at the wooden Sibelius Hall (with internationally renowned acoustics by Artec Consultants from New York). The orchestra has undertaken many outstanding recording projects for BIS, winning two Gramophone Awards, the Grand Prix du Disque from the Académie Charles Cros, two Cannes Classical Awards and a Midem Classical Award. In 2004 the orchestra gained a platinum disc for its recording ‘Sibelius – Music from Timo Koivusalto’s film’; it has also earned several gold discs, for example for its recordings of the original version of Sibelius’s Violin Concerto (1992) and Finnish Hymns (2001). The orchestra has played at numerous music festivals, including the BBC Proms in London and the White Nights festival in St. Petersburg. The orchestra has performed in Amsterdam, at the Musikverein in Vienna and at Symphony Hall in Birmingham, and has also toured in Germany, Russia, Spain, Japan, the USA and China. In 2003, Japanese music critics voted the orchestra’s performance of Sibelius’s Kullervo as Japan’s best classical concert of the year. Each September the Lahti Symphony Orchestra organizes an International Sibelius Festival at the Sibelius Hall.

Osmo Vänskä, principal conductor of the Lahti Symphony Orchestra

Praised for his intense, dynamic performances, his compelling, innovative interpretations of the standard, contemporary and Nordic repertoires and the close rapport he establishes with the orchestral musicians he leads, Osmo Vänskä, principal conductor of the Lahti Symphony Orchestra in Finland from 1988 until 2008, is now music director of the Minnesota Orchestra. He began his musical career as a clarinetist, occupying the co-principal’s chair in the Helsinki Philharmonic Orchestra for several years. After studying conducting at the Sibelius Academy in Helsinki, he won first prize in the 1982 Besançon International Young Conductor’s Competition. His conducting career has featured substantial commitments to such orchestras as the Tapiola Sinfonietta, Iceland Symphony Orchestra and BBC Scottish Symphony Orchestra. His numerous recordings for BIS continue to attract the highest acclaim; the first releases in his Beethoven symphony cycle with the Minnesota Orchestra have already broadcast the exceptional

dynamism of this musical partnership to audiences worldwide. Meanwhile Vänskä is heavily in demand internationally as a guest conductor with the world's leading orchestras, enjoying regular relationships with such as the London Philharmonic Orchestra, BBC Symphony Orchestra, Yomiuri Nippon Symphony Orchestra, Cleveland Orchestra, Philadelphia Orchestra and National Symphony Orchestra of Washington. Among the many honours and distinctions he has been awarded are the Pro Finlandia medal, a Royal Philharmonic Society Award, Musical America's Conductor of the Year Award in 2004, the Sibelius Medal in 2005 and the Finlandia Foundation Arts and Letters Award in 2006.

Instrumentarium (Leonidas Kavakos)

Violin: Domenico Montagnana, Venice c. 1742, Bow: Paul Simon, Paris c. 1845

Recording Data:

Recorded in November 1990 (Violin Concerto), August 1997 (Valse triste) September 1997 (Karelia Suite) and June 1999 (Finlandia) at the Church of the Cross (Ristinkirkko), Lahti, Finland; August 2000 (The Oceanides) at the Sibelius Hall, Lahti, Finland

Recording producer: Robert Suff, except Violin Concerto: Robert von Bahr

Sound engineer: Ingo Petry, except Violin Concerto: Robert von Bahr

Executive producer: Robert von Bahr

Cover text: © Andrew Barnett 2005

Photograph: © Finlandia-arkisto

Translations (Finnish): Heidi Partti

Lay-out: Ever Done Design / Simo Saarinen

Compilation producer: Jean Sibelius Marketing / Jan Vaaka

BIS-CD-1557 (P) 1990 – 2003 & © 2005, BIS Records AB, Åkersberga

Jean Sibelius

In tune with the Jean Sibelius Foundation

BIS-CD-1557

Jean Sibelius

IN TUNE WITH THE JEAN SIBELIUS FOUNDATION

BIS-CD-1557/58